

Ver weg, dichtbij

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Helen Fisher

Ver weg, dichtbij

Vertaald door Marion Drolsbach

Ambo|Anthos
Amsterdam

Het gedicht 'Hemel' op p. 92-93 komt uit Rupert Brooke. Poëzie uit de Eerste Wereldoorlog, zijn leven en zijn gedichten, vertaald en ingeleid door Fred van Enske, Boekenplan, 2013. De strofen op p. 214 uit het gedicht 'Een afscheidsrede die rouwen verbiedt' van John Donne zijn vertaald door Willem van der Vegt (www.willemandervegt.nl) en zijn bewerkt door de vertaalster.

ISBN 978 90 263 5686 5

© 2021 Spacehopper Limited

© 2021 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Marion Drolsbach

Oorspronkelijke titel *Space Hopper*

Oorspronkelijke uitgever Simon & Schuster UK Ltd

Omslagontwerp Margo Togni

Omslagillustratie © kittikorn Ph./stock.adobe.com

Foto auteur © Johnny Ring

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Dit verhaal is voor mijn kinderen, Cleo en Dylan,
die goed, lief, slim en grappig zijn.
Ik hou van jullie.

Het verlies van mijn moeder is als een ontbrekende tand: een afwezigheid die ik de hele tijd kan voelen, maar die ik kan verbergen zolang ik mijn mond niet opendoe. En daarom praat ik zelden over haar.

Het is een verdrietige ervaring om mijn ongelofelijke verhaal mee te beginnen, maar begrijp me niet verkeerd: ik hou van mijn leven. Ik ben een doodgewone vrouw van in de dertig met twee dochters en een man, Eddie, die een opleiding tot predikant volgt. Hij schijnt te denken dat ik de ideale predikantenvrouw zal zijn, maar ik weet niet of ik de uitdaging aankan. Vergeleken bij mijn man ben ik zagezegd rationeler, een beetje wetenschappelijker ingesteld. Maar na wat ik heb meegemaakt, zou ik overal in moeten kunnen geloven.

Eddie zegt dat ik over alle noodzakelijke kwaliteiten beschik, en ik geef toe dat ik mezelf een goed mens vind. Je kunt me bijvoorbeeld alles vertellen zonder dat ik over je oordeel, en als ik onwillekeurig een wenkbrauw optrek, dan is dat inwendig, om je gevoelens te sparen. En ik lieg nooit. Ik ben altijd volkomen eerlijk geweest tegen Eddie; dat is gewoon zo tussen ons: geen enkele leugen. Tot nu.

Nu ben ik een leugenaar. Nu ben ik een dief.

En ik kan niet eens meer met goed fatsoen zeggen dat ik normaal ben. Of dat zo is mag je zelf uitmaken. Liegen tegen mijn man vind ik verschrikkelijk en ik zou er dolgraag mee willen stoppen, maar leugens zijn net tenen: waar er één is, zijn er altijd een paar andere in de buurt. De grootste beken-tenis die ik heb, is dat ik mijn moeder heb opgezocht en daar-over heb gelogen, maar ik heb ook schrammen en littekens opgelopen, en daar heb ik ook over gelogen – over zoveel din-gen. Als ik Eddie de waarheid zou vertellen, zou hij het pro-beren te begrijpen omdat hij een goede man is. Maar logisch gezien – *logisch gezien* – zal hij waarschijnlijk eerder denken dat ik gek ben.

Misschien is dat niet eerlijk tegenover hem, want ook al hou ik van mijn man en heb ik hem nodig, hij houdt ook van mij en heeft mij nodig, en in de afgelopen maanden ben ik iets be-langrijks gaan beseffen. Ik kan Eddie niet vertellen wat er al-lemaal is gebeurd, ook al wil ik dat nog zo graag. Niet omdat hij me niet zou geloven, maar omdat hij me misschien juist wel gelooft.

En als Eddie me gelooft, zal hij proberen me tegen te hou-den.

Ik zal uitleggen hoe het begon, al vraag ik me af waar het be-gin eigenlijk is. De tijd is niet zo makkelijk te begrijpen als ik vroeger dacht.

De foto en de doos waren het uitgangspunt van mijn ver-haal, maar o jee, nu zeg ik ‘uitgangspunt’ en dat is hetzelfde als het begin. Laten we één ding afspreken: ik zou kunnen fi-losoperen over ‘het begin’ en wat dat werkelijk betekent, maar daar wil ik het nu niet over hebben, en ik snap dat je niet van

de situatie op de hoogte bent, dus laten we die discussie uitstellen (die komt later alsnog aan de orde, dat verzeker ik je). Laten we het hierop houden: het logische uitgangspunt voor mijn verhaal is de foto.

Het is zo'n foto die miljoenen mensen in hun bezit hebben. Je kunt hem tegenkomen in een boek dat je al jaren niet had opengeslagen, of misschien valt hij uit een oud fotoalbum omdat hij niet meer goed plakt. Ik wed dat je er vast wel een ergens in een schoenendoos hebt liggen, verborgen tussen al het andere levensafval: liefdesbrieven, ansichtkaarten en doopfoto's van onbekende baby's. De mijne viel uit een kookboek. Een kookboek zonder plaatjes, maar met spetters op verschillende bladzijden met de meest geliefde recepten, chocoladevegen en een paar met de hand geschreven aantekeningen. Dit exemplaar was van mijn moeder, die een zoetekauw was. Vooral de bladzijde met chocoladebrownies zit onder de vlekken, evenals het recept voor *sticky toffee pudding*.

Het is een foto van mij. Achterop staat: FAYE, KERSTMIS 1977. Ik draaide hem om en van dertig jaar geleden keek mijn zesjarige ik me grijnzend aan. Blozende wangen, bruine ogen en warrige krullen. Op de foto zit ik in een doos, de doos van een *spacehopper* – een skippybal – en ik lijk zo op een pop dat ik voor hetzelfde geld op kerstochtend uit mijn verpakking kon zijn geklauterd. Ik heb een zacht uitziende roze ochtendjas aan met een rond kraagje, en de kerstboom achter me hangt vol met gekleurde lichtjes en engelenhaar. Ik zie er heel blij uit. Logisch. Ik was een kind, het was kerstochtend en mijn moeder nam die foto. Het moet een volmaakte, zorgeloze dag zijn geweest. Mijn moeder, die ik me nauwelijks kan herinneren, zou zich hebben gekoesterd in de blik vol liefde van dit kleine meisje. Mijn liefde. Ik tuurde ingespannen om te proberen

voorbij de foto te zien, om meer te zien dan de foto me kon tonen.

Ik werk bij het RNIB (het blindeninstituut, niet het RNLI, de reddingsmaatschappij), waar ik producten ontwerp voor mensen die slecht zien of blind zijn, en een jaar geleden deed ik onderzoek naar camera's, allemaal erg hightech. Ik werk samen met een blinde jongen – mijn vriend Louis – en hij nam deel aan de discussies over camera's van de toekomst en wat die zouden kunnen doen. Wat hij eigenlijk wilde, was een foto pakken en alles erin voelen, niet alleen wat je kunt zien, maar ook aan de achterkant. Hij zei dat hij zijn arm om de schouders van de mensen op de foto zou willen slaan en hij was ervan overtuigd dat dat ooit mogelijk zou zijn. Hij is altijd blind geweest en volgens mij denkt hij dat ziende mensen al veel meer uit een foto kunnen halen dan in werkelijkheid het geval is.

Maar ik snap wat hij bedoelt, want als ik kijk naar de foto van mij in de doos onder de boom, dan wil ik mijn hand erin steken en het gezicht van mijn moeder aanraken. Ze staat niet op de foto, maar toch is ze er. Ik wil haar ontzettend graag zien en aanraken. Ik wil er zo ontzettend graag in klimmen en een paar minuten met haar onder die kerstboom doorbrengen.

Goed, je weet dat ik lang geleden mijn moeder heb verloren en ik heb je verteld dat ik haar heb opgezocht en dat Eddie me zou tegenhouden als hij ervan op de hoogte was. Maar ik neem aan dat je ook weet dat Eddie er geen probleem mee zou hebben als ik haar op de begraafplaats zou bezoeken. Laat me alsjeblieft niet vallen als ik je vertel wat ik heb gedaan. Verplaats je in mijn situatie en stel je voor dat je het vertelt aan je partner of je baas of je beste vriend. Ik denk dat jij dan ook zou liegen, want als je bleef volhouden dat het de waarheid was, zouden ze je in een gesticht stoppen.

Ik aarzel voor het geval je me uitlacht of vriendelijk glimlacht, of achteruitdeinst en langzaam achter je naar de deurlink reikt. En ik wil beslist niet dat je dat doet. Ik wil dat je je gezicht in de plooi houdt, me recht in de ogen kijkt en zegt: ‘Ga door’, en als je dat doet, zal ik je de rest van mijn verhaal vertellen.

Ik ben op bezoek geweest bij mijn moeder, die gestorven is toen ik acht was, en dan heb ik het niet over het kerkhof, ik heb het over een bezoek in levenden lijve, op de thee met de koektrommel op tafel.

Zo, nu is het eruit, ik heb het gezegd. Als je weg wilt gaan, dan heb ik daar begrip voor.

De mensen om wie ik het allermeeft geef zijn Esther en Evie. Daarna komt Eddie, maar zo eenvoudig is het niet, want Cassie en Clem, mijn beste vriendinnen, zijn er ook nog en zij zijn als zussen voor me; de zussen die ik nooit heb gehad, maar als ik ze had kunnen kiezen – of creëren –, dan waren zij het. Lang geleden, in een gesprek dat waarschijnlijk na twee uur ’s nachts plaatsvond, hadden wij meiden het erover wie we de laatste reddingsboei zouden toewerpen als we op een zinkend schip waren en de rest, onder wie onze kinderen, al in het water lag. Toen ik aarzelde met antwoorden, kreeg ik allerlei beledigingen over me heen en werd er met kracht een kussen naar mijn hoofd geslingerd. Het is een natuurlijke reactie om de reddingsboei naar een van de kinderen te gooien, maar mijn redenering was: red het leven van degenen die jouw dierbaren kunnen redden. Ik gooide hem naar Eddie. ‘En wij dan?!’ had Clem gejammerd, en daarna vroeg ze naar wie ik de reddingsboei zou gooien als alleen Cassie en zij in het water lagen en – eerlijk waar – die vraag was veel moei-

lijker. Als je als tiener zonder echte familie op de universiteit meiden als Cassie en Clem leert kennen, nou, dan heb je op-eens wél familie.

Mijn leven verliep vroeger als volgt: mijn dochters, Eddie, onze vrienden, werk en het huishouden. Dat was het wel zo'n beetje, en alles liep min of meer op rolletjes. Maar op een gegeven moment gebeurde er dit, wat op alles zijn weerslag had. Mijn focus veranderde; het leven was niet eenvoudig meer.

Sinds ik de foto heb gevonden, heb ik hem altijd bij me, als talisman, een polaroidfoto netjes weggestopt in mijn portemonnee. Ik ben bang om hem te verliezen, maar toch heb ik hem liever wel dan niet bij me. Meer dan ooit in mijn leven heb ik aan mijn moeder gedacht en aan wat ik allemaal heb moeten missen. En naarmate mijn kinderen ouder worden, denk ik ook aan wat zij heeft moeten missen. Tegen de tijd dat ik hun leeftijd had, was ze er niet meer.

We waren toen ik klein was altijd met ons tweetjes. Geen vader of familie voor zover ik wist. In mijn hoofd heb ik een paar vluchtige beelden van mijn moeder, maar dat zijn net vlinders: fragiel, en ze zweven mijn gezichtsveld in en weer uit voordat ik ze goed heb kunnen bekijken. En toen ze overleed – tja, daar heb ik geen enkel duidelijk beeld van: een gevoel van verlies, maar ook van verwachting en ongeloof. Ik dacht dat ze terug zou komen, ik dacht echt dat ik haar terug zou zien. Ze was ziek, dat wist ik: een zware hoest en geen energie, hoewel ze altijd een glimlach voor me had. Ik kon altijd naar haar toe gaan voor knuffels en kusjes: deur open, trippelvoetjes over het tapijt, op haar bed klimmen, open armen, warmte. Allemaal een beetje vaag, maar een fijn gevoel. En op een ochtend werd ik wakker en was ze weg. Ik ging naar een huis dat ik kende verderop in de straat en klopte aan – bij een oud echtpaar – en

zei dat mijn moeder ziek was en dat ik niet wist wat ik moest doen. Die nacht bleef ik bij hen, bij Em en Henry, en ook de volgende nacht. Ze telefoneerden, voerden zachte gesprekken en er was een politieagent, en ze zeiden dat mijn moeder was overleden, maar dat met mij alles goed zou komen. Uiteindelijk ben ik voorgoed bij Em en Henry gebleven, of eigenlijk tot ik ging studeren. Ze hebben nooit in detail over die tijd gesproken en ik had niet het gevoel dat ik ernaar kon vragen. Een paar keer zijn we op zondag naar een kerkhof gereden om bloemen op haar graf te leggen, maar afgezien daarvan was ze in feite zomaar uit mijn leven verdwenen.

Ik had vragen die waarschijnlijk nooit konden worden beantwoord, en de gaten vulde ik op met veronderstellingen. Ik neem aan dat ze aan kanker is gestorven, maar ik weet het niet echt, want waarom waren er geen artsen en waarom lag ze niet gewoon dood in bed? Misschien wilde ik daarom, net als Louis, dat deze foto me meer informatie gaf dan mogelijk was, en hoe meer ik ernaar keek, hoe meer ik me concentreerde op de spacehopperdoos en me probeerde te herinneren waar ik die voor het laatst had gezien.

Niet lang nadat ik mijn moeder had verloren en bij Em en Henry was gaan logeren, ging ik naar mijn nieuwe kamer, ouderwets maar comfortabel, met veel roze tierelantijntjes, en zag midden op de grond de doos staan waar mijn spacehopper in had gezeten. Hij zag er gehavend uit, maar de zijkanten waren met bruin plakband afgeplakt om hem steviger te maken. Ik haalde de deksel eraf en zag mijn spullen. Waarschijnlijk hadden Em en Henry eindelijk besloten dat ik langdurig bij hen zou blijven en waren ze naar mijn moeders huis gegaan om wat van mijn speelgoed op te halen.

Ik zette mijn smurfen netjes in een rij op de grond – het wa-

ren er een stuk of vijf en ze vielen om op het hoogpolige tapijt – en daarna mijn slinky, mijn traploper. Er was een witte plastic telefoon op wieltjes met ogen die rolden als je hem voorttrok, waar ik intussen te oud voor was. Er waren mijn Little Professor, een rekenmachine, en Major Morgan, een muziekspeeltje in de vorm van een tambour-maître; ik legde ze naast elkaar als een stel kleine elektronische ooms, en hun vrolijke gezichtjes maakten me verdrietig. Toen ik de Little Professor aanzette, verscheen er een rekensom op het schermpje. Die was te makkelijk voor me, maar ik gaf expres het verkeerde antwoord. Na drie keer toonde hij me zwijgend de juiste oplossing, en hoewel ik hem het liefst tegen de muur had willen smijten, legde ik hem toch voorzichtig terug naast de Major. In de doos zaten ook nog een kwartetspel en mijn boeken, hoofdzakelijk Enid Blyton, *Het huis in de holle boom* en *De wensveer*, en ertussenin lag als een verstekeling mijn moeders kookboek, het enige dat ik haar ooit heb zien gebruiken: klein en beduimd, met een zachte, buigzame zwarte kaft als een ouderwetse bijbel. Ik sloeg het open op een bladzijde vol vegen, gleed met mijn vingers over wat vermoedelijk haar vingerafdrukken waren en trok een deel van het priegelhandschrift in de kantlijn na, en het vinkje dat ze naast een van haar lievelingsrecepten had gezet. Ik kuste het boek en zette het zorgvuldig bij mijn andere boeken.

Onder in de doos lag een paar rolschaatsen, die ik naar mijn lippen bracht. Het metaal van de wielen was koud en ruw en zat vol steentjes van het pad buiten. De rolschaatsen waren verstelbaar, en Henry hielp me om ze losser te maken, zodat ze pasten. Er zaten nog meer spullen in de doos en ik legde alles op het roze tapijt. De spacehopper zelf stond in een hoek van de kamer; zijn enge grijns bracht me van mijn stuk, alsof hij

iets wist wat ik niet wist, dus draaide ik hem met zijn gezicht naar de muur. Toen de doos leeg was, drukte ik hem plat en borg hem op in mijn kleerkast. En toen ik jaren later het huis uit ging, kon ik me die doos vaag herinneren. Ik verstevigde de zijanten met nog meer plakband, en daarna moet hij bij elke verhuizing zijn meegekomen.

De volgende keer dat ik die doos zag, nadat ik de foto had gevonden, was de dag dat ik een kop thee voor Eddie had gezet. Ik klopte op de deur van zijn studeerkamer en hij draaide zich op zijn draaistoel om, zette zijn koptelefoon af en drukte op de pauzeknop van de video op de computer waar hij naar zat te kijken. Hij strekte zijn lange benen uit en boog zijn vingers, zoals hij altijd doet als hij gewerkt heeft.

‘Wat doe je?’ vroeg ik, terwijl ik de thee op zijn bureau neerzette en met mijn hand door zijn warrige bruine haar streek. Is het verkeerd om Eddie te aantrekkelijk te vinden voor een predikant?

‘Ik leer over het boek Openbaring en hoe dat verband houdt met bepaalde diensten.’ Hij trok me op zijn schoot; ik ging schrijlings op hem zitten en vlijde mijn hoofd op zijn schouder.

‘Je ruikt lekker,’ zei ik, en hij sloeg zijn armen om me heen. Hij is zo lang en ik ben zo tener dat hij zijn armen twee keer om me heen zou kunnen slaan. Zijn duim vond de onderkant van mijn nek en wreef erover. Ik leunde achterover om in zijn lieve bruine ogen te kijken en hij zoende me. De beste zoener die er bestaat. Dat vond ik de eerste keer en dat vind ik nu nog steeds. En ik voelde hem hard worden.

‘Word je opgewonden van Openbaring?’ vroeg ik, en ik glimlachte in zijn mond.

‘Het is behoorlijk bizar.’ Hij zoende me weer.

‘Heb je zin om stout te doen straks?’

‘Daar moet ik even over nadenken,’ zei hij, en ik kneep hem speels in zijn arm. Toen ik mijn kin op zijn schouder liet rusten, zag ik in een hoek van de kamer een gehavende doos staan. Als een oude soldaat vertoonde hij vanbuiten tekenen van slijtage die suggereerden dat hij een verhaal te vertellen had. Op de voorkant stond een verbleekt plaatje van een meisje met witte kniekousen en zwarte schoenen, gekleed in een gele jurk, die erg kort was – jarenzeventig-kort – dat op haar spacehopper op je af sprong. Een deel van de tekst was moeilijk te lezen, omdat er bruin plakband overheen zat of omdat die was afgescheurd toen het plakband eraf was gehaald of was vervangen.

‘Waar heb je die doos vandaan?’ Ik ging iets meer rechtop op zijn schoot zitten.

‘Van zolder. Ik zocht een paar van mijn oude studieboeken en heb ze in die doos naar beneden gebracht. Hij ziet er oud uit, hè?’

‘Het is de doos op mijn foto.’ Ik leunde achterover, zodat ik hem kon aankijken.

‘Welke foto?’

‘De foto van mijn moeder en mij – dat wil zeggen, mijn moeder staat er niet op. Die van onder de kerstboom.’ Ik stond op om de foto uit mijn tas te halen en bracht hem mee terug als een kinderschat: een ding dat als een schat voelt voor de eigenaar, maar niet per se voor iemand anders.

Eddie nam hem van me aan en beroerde met zijn vinger mijn gezicht op de foto. ‘Moet je jou zien.’ Hij glimlachte, eerst naar de foto en toen naar mij. ‘Jij hebt het beter uitgehouden dan die doos,’ zei hij. ‘Jij ziet er nog perfect uit, maar die doos

ziet eruit alsof er ruw mee is omgesprongen. We kunnen hem waarschijnlijk beter weggooien.'

'Wat?' Ik stond abrupt op van zijn schoot en liep naar de doos toe. Ik haalde er een paar boeken uit en tilde hem op, terwijl ik hem beschermend vasthield. 'Hoe kún je? Hij staat op mijn foto. Het bewijst dat ik erbij was.'

'Ik bedoelde alleen dat hij steeds gammeler wordt. Als je er iets zwaars in stopt, valt de bodem er misschien uit.'

'Nou, gebruik hem dan niet. Maar waag het niet om hem weg te gooien.'

Eddie stak zijn handen omhoog alsof we diefje speelden. 'Dat zal ik niet doen, dat beloof ik. Sorry!' Hij grijnsde naar me, alsof ik een halvegare was van wie hij zielsveel hield, en ik trok een gezicht om hem te laten zien hoe gek ik kon worden als ik dat echt wilde en klemde de doos steviger tegen me aan.

Er werd zachtjes aangeklopt en toen ik me omdraaide, stond Esther er, met haar handen tegen elkaar in een bidgebaar.

'Dag schatje,' zei ik, en ik zette de doos neer toen ze naar me toe kwam, haar armen om mijn benen sloeg en haar warme gezicht op mijn buik legde. Ik streelde haar glanzende bruine haar, streek het achter haar oren en kneep zachtjes in een oorlel. Ik had altijd de neiging om een van die oorlelletjes als een stukje kauwgom in mijn mond te stoppen. Ze rukte zich los en hurkte neer voor de doos.

'Dat vind ik leuk,' zei ze. Met haar vinger volgde ze de omtrek van het meisje op het plaatje, dat er ongeveer even oud uitzag als zij. Ik realiseerde me dat het meisje op de doos nu minstens in de veertig moest zijn, en toch was ze hier, als een tijdreiziger die van ergens in de jaren zeventig eerst onze zolder en nu Eddies studeerkamer in was gestuiterd. Wie weet waar ze hierna zou opduiken?

‘Mag ik hem hebben?’ vroeg Esther.

‘Nee,’ zei ik, een beetje haastig, en Esther zei alleen maar dat ze het niet erg vond.

‘Waarom wil je hem hebben?’ Ik voelde me rot, zoals altijd wanneer ik nee zei tegen de meiden.

‘Ik wou haar alleen uitknippen of zo. Ze is leuk, hè?’ Esther keek nog steeds naar het meisje uit het verleden.

‘Ja,’ zei ik, en ik hurkte neer naast mijn lieve dochter die zo graag alle mooie dingen wilde uitknippen die ze in tijdschriften en op kaarten zag. Toen ze zes was trof ik haar een keer aan, met haar tong tussen haar tanden, met een klein schaarje en een smalle zwarte oude agenda die ze voor tien pence op een kofferbakverkoop had gekocht, maar waar ze nooit in had geschreven. Elke pagina van de agenda was met glanzend goud omrand en dat probeerde ze eraf te knippen. Toen ik vroeg wat ze aan het doen was, zei ze dat het goud het beste gedeelte was en dat ze het van het andere deel van de agenda wilde scheiden.

‘Je moet het kwade met het goede nemen,’ had ik gezegd.

‘Dat snap ik niet,’ had ze gereageerd, terwijl ze zich nog steeds op haar knipwerk concentreerde.

‘Ik bedoel dat de beste dingen soms verbonden zijn met de minder goede dingen en dat we dat gewoon moeten accepteren.’

‘Ik weet wat het betekent, ik snap alleen niet waarom we niet alleen alle goede dingen kunnen hebben. Wij zijn alle goede dingen: jij en papa en Evie en ik, en ons huis. Er zijn geen slechte dingen.’

‘En als ik je een standje geef?’ had ik gevraagd.

Ze was opgehouden met knippen en had me peinzend aangekeken. ‘Zelfs als je me een standje geeft is dat goed, want ik

weet dat je van me houdt. Als het een andere mama was die me een standje gaf, dan zou het slecht zijn.'

'Dat is zo!' had ik gezegd.

Toch herinner ik me dat Esther al dat goud had afgeknipt en dat de agenda er erger uitzag dan eerst, en het hoopje glanzende reepjes zag er ook niet goed uit. Ze had gehuild en we hadden geknuffeld, en ik dacht aan mijn eigen moeder en dat Esther gelijk had: ik zou dolgraag willen dat mijn moeder hier was, al was het maar om me een standje te geven.

'Deze doos is een beetje belangrijk voor mama,' zei ik tegen Esther. Op dat moment kwam Evie de studeerkamer binnen, duim in de mond, die rimpelig was omdat hij er al zo lang in zat, en met haar warrige hardos zag ze eruit alsof ze net wakker was geworden na een slaapje, terwijl ze er altijd zo uitzag: dromerig en warm. Ik ging goed op de grond zitten en Evie klom op mijn schoot, met haar hoofd naar opzij, en stak haar hand uit om ook de doos aan te raken. Heel even voelde het alsof we allemaal met de doos verbonden waren: Esther en Evie raakten hem aan, ik raakte hem aan omdat ik Evie vasthield, en Eddie, die met zijn armen over elkaar naar ons zat te kijken alsof we een stel jonge katjes waren, was ermee verbonden door het vloerkleed waar de doos op stond en die door zijn voeten naar boven straalde.

'Waarom is hij belangrijk, mama?' vroeg Esther, en Eddie boog zich naar haar toe om haar de foto te geven.

'Wie denk je dat dit is?' vroeg hij.

Evie schoof op mijn schoot naar voren; haar duim gleed een beetje lossen, maar zat nog altijd vastgeklemd achter haar tanden. De meisjes tuurden ernaar.

'Ben ik dat?' vroeg Evie, om haar duim heen.

Esther keek van de foto naar haar zusje. 'Ze lijkt een beetje

op Evie, maar dat is niet haar ochtendjas.’ En dat was zo. Evie was ongeveer even oud als ik op de foto, en afgezien van een ander kapsel zagen we er ongeveer hetzelfde uit.

‘Dat ben ik,’ zei ik. Ik boog voorover en pakte de foto voorzichtig van haar af, uit angst dat ze er misschien aan zouden trekken of dat er spuug op zou spatten. ‘En zien jullie waar ik in zit?’

‘De doos!’ zei Esther.

Evie keek naar de gehavende, afgeplakte doos. ‘Die is heel oud,’ zei ze.

‘Hé, zeg! Net zo oud als ik, ongeveer.’ Ik gaf haar een kneepje en deed alsof ik beledigd was.

‘Maar dat is gewoon een rare oude doos,’ zei Evie, ‘en jij bent onze knuffelige mammi.’ Ze kroop tegen mijn oksel aan en ik voelde een golf van vreugde om de genegenheid die van alle kanten op me af kwam: van Esther en Evie, en van Eddie, die over ons waakte. Zoals altijd op zulke momenten voelde ik een leegte. Alsof er een gang in mij was met aan één kant een deur, en als de rest van me dacht dat alles geweldig en volmaakt was, dan ging de deur open, stroomde er koude lucht naar binnen en dan herinnerde ik me wat ik altijd miste. Mijn eigen lieve moeder. Mijn ogen werden vochtig en ik keek op naar Eddie, die knikte en glimlachte alsof hij wist wat ik dacht, maar dat wist hij niet – tenminste, niet alles.

‘Dus mag ik nou deze doos hebben?’ vroeg Esther.

‘Nee,’ zei ik zacht. ‘Ik heb hem nodig en ik weet niet eens waarom.’

Evie – die haar kans rook, omdat ze wist dat ik niet graag nee zei – koos precies het juiste moment om iets te vragen.

‘Mama, mogen we wat popcorn hebben en een film kijken?’